

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felölős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó láptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előjáróságoknak egész évre 8 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Szent István napján.

A magyar nemzetnek vérrel szerzett földjén állandó létet és szervezetet a magyarok első szent királya, prófétája biztosított, a ki a lelkek mélyére ható és saját korának megfelelő vallási kultúra alapjára fektette a magyar nemzet erkölcsi létét.

A legnagyobb bölcsesség mindig abban nyilvánul, ha valaki fölismeri korának szellemét és ahhoz alkalmazva tudja kellő keretnek rendjébe foglalni azt a népet, a melyről gondoskodni, a melyet boldogítani az ő hivatása.

István nem valami bölcsészeti iskolát alapított, a mely csak kevés hivatottak szűk körében növeli a lelki életet, illetőleg csak annak mibenlétét magyarázza. István nem filozóf volt, hanem apostol, a ki a minden emberre érvényes és az életben véghezvihető lelki igazságokat hirdette és az erkölcsök nemesítését, szelídítését tűzte ki céljául abban a háborgó korban, a mikor a pogányság minden vadsága és szilajsága: az ököljog uralkodott.

Tudta ő, hogy nem éri el egyszerre kitűzött célját; tudta jól, hogy évszázadok és évezredek múlva is vissza-visszatér az emberi természet a maga bárdolatlan vadságához és nem tudja vérontás és pusztítás nélkül elintézni a tömeglélek ügyeit.

Tudta István, hogy a mit ő alapít, a mit plántál a magyar földön, az csak a gyökere, a magja egy évezredek át virulásra hivatott fának, a mely ezek és ezek lelkében fogja az erények virágait növelni és ha sokan vissza is esnek abba a sivár homokba, azokra a rögökre, a melyekről szent István vallása: a kereszténység fölemeli a lelkeket, de újra meg újra segít a törékeny, gyöngye embereknek abban, hogy tisztább régiókba emelkedjenek és legalább egy-egy időre szárnyalni tanuljanak.

A világháború szörnyű vérzivatarra bizonyította, hogy a nyugateurópai civilizált népek sem jutottak még a lelki élet olyan magaslataira, a hol vérontás és pusztítás nélkül eltudja intézni az ember a maga jogos, pörös ügyeit.

A szerbektől és oroszoktól nem is várhattuk ezt az emelkedett lelket, hi-

szen ők a kereszténységnek csak a külsőségeit sajátították el belső lelki élet nélkül és félig Ázsiába tartoznak, de a francziáktól, angoloktól, belgáktól többet vártunk mint a pusztta gyűlöletet és vérontó lihegést.

Ha mi még távol állunk is Szent István ideáljaitól: a békés kereszténység lelki erényeitől, de mentségünk Isten és a világ előtt, hogy minket az önfentartás ösztöne kényszerített a két éve dúló véres háboruba és mi nem akartuk soha gyűlölettel megsemmisíteni ellenségeinket.

Volt idő, mikor a szent Istvánok és szent Lászlók s nemzetünk nagyjai is fegyvert ragadtak, ha más módon nem tudták az ország egységét biztosítani. Ez a mi helyzetünk is nagy harcainkban szent István ünnepén.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete folyó hó 14 én Percz Samu v. tanácsos, helyettes polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőkön kívül jelen voltak: Benyo Béla, Penyó László, Bodor István, dr. Kármán Aladár, László Hugó, id. Rábelly Miklós, Rónay Gyula, Szabó József m., dr. Veress Samu, Zachar Gusztáv és dr. Zehery István.

Percz Samu elnök bejelentette, hogy a polgármester egészségi okokból nem lehet jelen s a képviselőtestület közös érületének ad kifejezést, mikor azt kívánja, hogy szeretett polgármesterünket minél előbb jó egészségben üdvözölhessük körünkben.

Fájdalmas részvétellel emlékezik meg ezután a képviselőtestület egyik fiatal, tetterős és a város kereskedelmi testületének egyik értékes tagja: Lévai Izó elhunytáról. Csak nem régóta volt tagja a képviselőtestületnek, mikor a halál elszólította s midőn emlékét most kegyelettel méltatja, indítványozza, hogy az jegyzőkönyvben megörökíttessék s a gyászoló családdal kivonatban közöltessék.

Az előterjesztéseket a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

A társasorozat 1—23. pontjaiban a város közpénztárának, gyámpénztárának, 7 éven felüli elhagyott gyermekek segélyalapjának, vízdiának, közmunkaváltás díjnak, iskolai alapvagyonnak, „Gizella” kiseddóvó intézetének, nyugdíjintézetnek, városi szegények intézetének, tűzoltó zászlóalpnak, Csenka Vilmos, Káposztás Nagy Mária, Jánosdeák Kálmán, Bokrányi-féle, Horváth Jánosné, Lenner Nándor, Broncs István örökösök, Horváth János, gazdasági egyesület alapítvány, sírhely alapítvány, árva-házi alapítvány, Tompa-szobor, munkás segély alap 1915 évi zárszámadás volt felvéve s a számvizsgáló bizottság jelentése alapján ezek mind jóváhagyottak. Valamint jóváhagyott az iparos-tanoncz-

iskola 1916—17. évi költségvetése is. Az iparos-tanoncziskola felügyelő-bizottságába 3 évi mandátummal beválasztottak: Kerekes Dezső főgimn. tanár elnöklésével id. Rábelly Miklós, Czinke István, Komáromy Géza, ifj. Rábelly Miklós, Percz Samu, dr. Szabó Károly, Szabó József m., Stolcz Zsigmond, Zachar Gusztáv, Rónay Gyula és Varga Lajos.

Az adótörvényjavaslatok módosítása ügyében a magyar városok kongresszusától érkezett megkereséshez, melyben az adók kontingentálása javasolatotik, hozzájárult a közgyűlés.

A tűzkár biztosítása revidiója s a városi épületek becsértékének megfelelő felemelése elhatározatott s az itt állomásozó katonaság ezredirodája részére eddig bérelt butorok megvételét 286 korona értékben elhatározták.

A városi tisztviselők részére vásárolt fa árának és betuvarozásának kedvezményes fizetési feltételeire vonatkozólag mult évben hozott határozat ez évben megújított, két tisztviselőnek előleg engedélyezettett s Lucziák Mihály kíségető városi kocsisnak havi 10 korona drágasági pótlék szavaztatott meg.

Riger Julianna havi 5 kor. segélyt kap, néh. Bodnár András gyermekeinek illetősége megtagadtatott, Banyák István és Hajdusik Andrásné kisk. gyermekeinek illetősége elismertetett.

Ezzel a gyűlés véget ért.

A közigazgatási bizottság ülése.

Hétfőn, e hó 14 én tartotta e havi rendes ülését a vármegyei közigazgatási bizottság Kubinyi Géza főispán elnökle alatt.

Az elnöklő főispán mellett Lukács Géza alispán foglalt helyet, a választott tagok közül jelen voltak: Farkas Zoltán, Marton János, Széman Endre és dr. Radvánszky György s a hivatalbeli tagok valamennyien.

A jegyzőkönyvet dr. Fernet Gyula vármegyei főjegyző írta. Napirend előtt Pöschl Ferencz főerdőmérnököt, a rimaszombati kir. erdőhivatal főnökét a gazdasági albizottság tagjává választották.

Alispáni jelentés.

Az alispán jelentését dr. Söldös Béla vármegyei másodfőjegyző olvasta fel.

A jelentés beszámoló a közigazgatásnak július havi állapotáról és menetéről s meleg elismeréssel adózik a tisztviselőknek, akik hivatalos kötelességeiket messze tulszárnyaló buzgalommal és szorgalommal látták el teendőiket. Bejelenti, hogy Szelezky Árpád várm. árvaszéki tb. elnök szembajára való tekintettel, hosszabb szabadságra menni volt kénytelen s hogy az erre való hivatkozással a katonai szolgálat alól felmentett Kubinyi Zoltán árvaszéki ülnök az utolsó napokban súlyosan megbetegedett s így az ideiglenesen a vármegye központi közigazgatásához beosztott Meskó Barna vármegyei aljegyzőt az árvaszékekhez kellett áttennie. Ez a körülmény szomorú helyzetben hagyta az alispán hivatalát, ahol a rendkívül sok munkához aránytalanul kevés a munkaerő.

Ezután a mezőgazdasági munkák biztosítá-

sáról referált s dicsérő elismeréssel adózott a 80 ik gyalogezred parancsnokának, aki 6—700 ember segítséget adott az aratási munkákhoz.

Sajnálatosan jelenti, hogy az aratásunk nem váltotta be az ahhoz fűzött reményeket. Kalászonként az átlagos mag: 5—6. Az őrpaternés sílány, a tengeri sok helyen megsült s a csövezése igen gyenge. Ezen eredményekkel szemben a széna- és sarjatermés rendkívülien jó.

Ezután

az állategészségügy

tárgyalására került a sor, amely Kertész Lajos főállatorvos jelentése szerint július hónapban kielégítő volt.

Lánczy Kálmán kir. tanácsos, kir. pénzügy igazgató és Wuffka Ernő műszaki tanácsos tették meg jelentésüket, melyeket megelőzően több illetőségi, ápolási és egyéb alispáni ügy nyert másodfoku elbírálást.

Tanfolyvelői jelentés.

Bihary István tankerületvezető s.-tanfolyvelő ezek után a következő jelentését olvasta fel:

„A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur elrendelte, hogy tegyek jelentést arról, hogy tankerületem tanítói, iskolái és iskolás növendékei milyen mérvben vettek részt a IV. ik hadikölcsönjegyzésben, úgy maguk, mint közreműködésük folytán a vármegye közönsége. — A beérkezett jelentésekből a következőket jelenthetem:

Tankerületem állami elemi iskoláinak, óvodáinak tanítói, illetve óvónői 15550 koronát, az iskolás, óvodás növendékek 2350 koronát, az iskolai alapokból 6200 koronát és a tanítók agitációja folytán a közönség 396900 koronát, összesen tehát 421000 korona jegyzést eszközöltek.

Az állami és felekezeti polgári iskolák tanítói 23400 koronát, az iskolás növendékek 4800 koronát, az iskolai alapokból 1350 koronát és a polgári iskolák tanítóinak agitációja folytán a közönség 191150 koronát, összesen 220700 korona jegyzést eszközöltek.

A ref. elemi népiskolák tanítói 10350 koronát, az iskolás növendékek 3000 koronát, az iskolai alapokból 200 koronát és a ref. tanítók agitációja folytán a közönség 330050 koronát, összesen 343600 korona jegyzést eszközöltek.

A róm. kath. elemi népiskolák tanítói 4300 koronát, az iskolás növendékek 200 koronát, az iskolai alapokból 2000 koronát és a tanítók agitációja folytán a közönség 136250 koronát, összesen 142750 korona jegyzést eszközöltek.

Az ág. ev. elemi népiskolák tanítói 15550 koronát, az iskolás növendékek 600 koronát, az iskolai alapokból jegyzések nem eszközöltek és a tanítók agitációja folytán a közönség 94050 koronát, összesen 110200 korona jegyzést eszközöltek.

A községi elemi iskolák és óvodák részéről csak 400 korona jegyzés eszközöltetett iskolai alapról.

Az izr. elemi iskolák, tanítók 550 koronát, az iskolás növendékek 300 koronát, a tanítók agitációja folytán a közönség 20500 koronát, iskolai alapról semmit sem jegyeztek. A jegyzések összege 21350 korona.

A gör. kath. iskolák részben nem tettek jelentést, részben pedig a jelentések nemlegesek voltak.

A magán- és társulati iskolák tanítói jegyzést nem eszközöltek, azonban az iskolai alapokból jegyeztek 300 koronát és a közönség körében 6800 korona jegyzést eszközöltek. Itt az összes jegyzés 7100 korona.

A fent előadottak figyelmeztetésével, tankerületem összes elemi és polgári iskolai tanítói és óvónői 69700 koronát, az iskolai és óvodai növendékek 11250 koronát, az iskolai alapokból 10450 koronát és a tanítók agitációja folytán a közönség 1175700 korona jegyzést eszközöltek. Tankerületem területén tehát az összes elemi polgári iskolák és óvodák közreműködésével a IV. ik hadikölcsönkötvény jegyzés kitesz 1267100 koronát.

Bejelenti továbbá a közelmúltban történt tanítói kinevezéseket és áthelyezéseket, melyekről annak idejében megemlékeztünk.

Jelenti továbbá, hogy Maszny Erzsébet betéri állami elemi iskolai tanítónő állásáról lemondott, Farkas Bertalan gesztetei róm. kath. tanító nyugdíjaztatott és Pásztor László nyug. mezőtelkesi ref. tanító reaktiváltatott.

Ezután dr. Meskó Miklós vármegyei tisztifőorvos tett arról jelentést, hogy

a közegészségügy

állapota július hónapban szokatlanul kedvező volt. Járvány sehol sem fordult elő s mindössze 51 hevenyfertőző megbetegedés történt 3 halállal. Ezek így oszlanak meg:

2 községben volt 2 vörheny . . .	0 halállal.
5 községben volt 8 kanyaró . . .	0 halállal.
3 községben volt 13 hőkhurut . . .	0 halállal.
3 községben volt 5 difteritisz . . .	0 halállal.
12 községben volt 19 hastífusz . . .	1 halállal.
1 községben volt 4 vérhas . . .	2 halállal.

A trachoma a ratkói járásban kettővel szaporodott.

A jelentés tudomásul vétele után az ülés véget ért.

Világháború.

A múlt hét, különösen annak eleje heves harcok között indult az összes harctérekben. De a hét vége felé már némileg elcsöndesültek a harcok a több frontokon.

Az orosz harctéren, különösen annak galicziai oldalán még mindig nagyon erős az oroszok nyomása, a kik mindenáron Lemberget szeretnék megszerezni. Ez azonban, bár igen nagy erőfeszítéseket tesznek Galiczia keleti oldalán és a Dnyesztertől délre: nem megy nekik olyan gyorsan, mint két hónappal ezelőtt, sőt ha a két esztendővel ezelőtti helyzethez hasonlítjuk a jelenlegi helyzetet, ahhoz képest valóságos csigalassúsággal halad az orosz hadsereg.

Mert két esztendővel ezelőtt már egy hónap alatt bevonultak Lembergbe és Przemyslt ostromolták; még két hónappal ezelőtt is iszonyu municzió és emberpazarlással ötven-hatvan kilométert haladtak egyszerre. Most azonban iszonyu erős harcok árán, a tulerő összes nyomásával és veszteségeivel alig tudnak hetenként megtenni egyes helyeken néhány kilométeres haladást, úgy hogy gyengülésük nyilvánvaló és belátható időben elérhetjük velük szemben az erők egyensúlyát, a mikor azután a hadi szerencse könnyen megfordulhat.

A múlt héten néhány helyen stratégiai visszavonulást kellett végeznünk, így különösen három helyen. A Dnyesztertől délre az orosz tulerő nagy nyomása miatt, hogy nagyobb veszteségeket elkerülhessünk, feladtuk jóformán harc nélkül Sztaniszlaut, azután Delatynt. Mivel pedig így az orosz front északról Bródytól, délről pedig Sztaniszlaunál nagyon fenyegetőleg benyomult Sztrypa frontunknak két oldalába: kénytelenek voltunk a Sztrypa frontot feladva, a Złota Lipa folyó mögé vonulni.

A visszavonulással a nagy közönség széles rétege nem tud kibékülni, mert a hátrálást dicstelen dolognak tartja. Amde figyelembe kell vennünk, hogy nekünk most, a mikor mi is, meg a németek is, az összes harci frontokon, a legkeményebb csatákban le vagyunk kötve: többször hátrálnunk kell, hacsak nem akarjuk magunkat nagy veszteségeknek kiténni. A kisebb mérvű, rendben lefolyó hátrálás nem szégyen, mert az megmenti a sereget, a jövődől dicsőségesebb harcok számára. Mert nem fogunk mi mindig visszavonulni. Az ellenség végre is más frontokon kifogy a dühös támadások heves lélekzeteiből, meg ezen a fronton

is megritkul, elgyöngül a folytonos, forszírozott, lassu előmenetelben s ez a két körülmény a mi javunkra fogja majd billenteni a mérleg serpenyőjét. De addig türelemre, kitartásra van szükség. A helyzet nem olyan, mint 1914 ben volt.

Az oroszokkal újabban a Dnyesztertől északra Horozankánál és Bródytól délnyugatra voltak hevesebb harcaink, a hol az oroszok rohamait megállítottuk. A mármárosi határon túl a Capul magaslatnál mi nyomultunk előre az oroszokkal szemben. A kiegyenlítődés első nyomaik kezdenek már mutatkozni.

A Hindenburg fronton leginkább Bródy táján voltak hevesebb harcok, a mocsarak vidékén és azoktól északra az oroszok egyáltalán nem bírják a frontot megingatni.

Az olasz harctér is igen heves tusák színhelye volt és részben most is az. A múlt héten ott is fel kellett adnunk Görz várost és a tőle délre eső Monte San Michele s San Martino hegyeket s pár kilométerrel odább foglaltunk erős állást, a mellyel szemben az ellenség minden támadása sikertelen maradt. Itt érthető, hogy frontunk meggyöngült némileg a rettentő orosz támadások miatt, a melyek Galicziában tombolnak. De már a Monte Sabotinótól északra tartjuk az Isonzó vonalat, szintugy Karinthiában s az Alpokban a régi frontot és azt a területet is, a melyet elfoglaltunk Olaszországból.

A francia-angol fronton lefolyt a harmadik nagy és dühös offenzíva is, sok veszteséggel és kevés eredménnyel az angolokra és francziákra nézve, a kik a Somme folyótól északra és délre körülbelül ott állanak, a hol egy héttel előbb. Picardiát már ott is akarják hagyni és máshol próbálkoznak talán offenzívával. A francziák verduni heves ellentámadásai igen sok vérbe kerültek nekik, de visszafoglalni nem tudtak semmit.

A Balkánon is harcolnak, a görög határon, de a francia és szerb csapatok rohamai már az ágyuk tűzében megtörnek.

A török seregek Azsiában visszafoglalták az oroszoktól Must és Bitliszt; Perzsiában pedig már Kaszvin és Teherán felé üzik az oroszokat. Egyiptom határára is harcolnak.

Az entente államok eddigi veszteségeit semleges számítás alapján 12—13 millió emberre teszik; a mienket és szövetségeseinkét körülbelül a felére.

A Tompa-jubileum előkészítő bizottságának ülése.

A vármegye azon illusztris mozgalmának, hogy Tompa Mihály születésének százéves évfordulóját ez alkalom nagyszerűségéhez mérten ünnepelje, e hó 14 ikén, hétfőn délben volt az első lépése, amikor is az ünnepséget előkészítő bizottság első ülését tartotta a vármegyeháza kisebbik tanácskozási termében.

Az ülésen Lukács Géza alispán elnökölt s a jegyzőkönyvet dr. Soldos Béla várm. másodfőjegyző vezette.

Jelen voltak: Kubinyi Géza főispán, Bornemisza László és Fáy Gyula nyug. főispánok, Széman Endre prelátus plébános, Ruszka Gyula ref. lelkész, dr. Wallentinyi Dezső tanár, Kármán Aladár h. kórh. igazgató-főorvos, Gál István várm. aljegyző, lapszerkesztő.

Jelen volt a gyűlésen a vendégképen meghívott dr. Wallentinyi Samu eperjesi tanár, az eperjesi Széchenyi-Kör titkára.

Elmaradásukat kimentették: sípekj *Balás Lajos* v. b. t. t. megyés püspök, *Terray Gyula* udv. tan., főesperes, *Czinke István* főesperes, *Farkas Géza* kamarás, *Hanvay Zoltán* és *Samarjay János* bizottsági tagok.

Az alispán a tagoknak s különösen a vendégképen megjelent *dr. Wallentinyi Samu*nak szívélyes üdvözlése után felkérte nevezettet arra, hogy a létesítendő *Tompa Kultur-Társaság* céljainak körvonalazása érdekében s azért is, hogy a bizottság tagjai betekintést találjanak a kulturtársaság életébe, vázolja az Eperjesi Széchenyi Kör céljait és munkásságát. — Kijelenti, hogy a Tompa Kulturtársaság csak akkor alakulhat meg eredményesen, ha minden rendelkezésünkre álló erőnket tömörítjük s ha a már létező kulturintézményeket az együttműködésre megnyerjük.

Dr. Wallentinyi Samu megköszöni a személyét ért bizalmat és Tompa Mihály iránt érzett kegyeletét tolmácsolja.

Az a hit, hogy a mai idők nem alkalmasak ily kulturális mozgalmak megindítására, teljesen helytelen. Kétségtelen, hogy a lelkünk ott időzik, ahol értünk véreznek a hőseink, de nekünk itthonmaradottnak elő kell készítenünk a jövő nagy Magyarországnak kulturális alapjait s elősegítenünk kell a nemzeti érzést és terjesztünk a nemzeti nyelvet és nemzeti kulturát. Ez első sorban az állam kötelessége, de az állam nem tehet mindent. Negyedik évtizede működik az Eperjesi Széchenyi-Kör. Két irányu a kör munkássága: vármegyei és városi. — A Tompa társaságnak is egyesíteni kell ezen két irányzatot. Ezért volna jó a kulturegyesületek egyesítése. A vidéki munkásság négy irányu. Az első az ifjúsági egyesületek létesítése. A gyermek megtanul magyarul az iskolában, de azután nem tördök vele az állam és társadalom, az ifjúsági egyesületek igen jó folytatói az iskola munkájának. A művelődés, sport, tüzoltás a programjuk ezen egyesületeknek, melyek felbresztették a fiatalság kíváncsiságát a tudás iránt s a magyar nyelvben nagy haladást tettek. Az összetartozandóság érzetét is megteremtették.

A másik irány: a vetített képes ismeretterjesztő előadások rendezése tanügyi férfiak bevonásával. Négy turnusra osztották be a vármegyét, minden turnusnak van egy vetítő gépe.

A harmadik irány: a slójd tanítás, mely alapja a háziiparnak. A régi tanítók nem tanítják a slójdöt, tehát tanfolyamot szerveztek Eperjesen.

A negyedik feladat: népkönyvtárak létesítése. Tapasztalta, hogy rendszerint rosszul vannak összeállítva a népkönyvtárak, pedig ezek a falusi kultúra alapjai.

Ezeket kívül a kiváló tanítókat jutalmazák, ovodákat létesítenek. Az V. és VI. osztályu gyermekek részére gyermeklapokat járatnak.

A Széchenyi-Körnek Sárosban 12 fiókja van, melyek teljes autonómiával működnek.

A városi tevékenység felolvasások és koncertek rendezésében, olvasóterem és zeneiskola fenntartásában s analabéta tanfolyam szervezésében merül ki.

Az egyesület anyagi erejének ismertetése után kijelentette, hogy nézete szerint egy gömörmegyei hatalmas kulturtársaság megteremtése lenne a legméltóbb megünneplése a Tompa Mihály nagyszerű emlékezetének.

A bizottság tagjai élénk érdeklődéssel hallgatták végig a részletes és nagyszabású előadást, amely egy, a kulturmozgalmakban tevékenyen szereplő egyéniség tudását és tapasztalatait foglalta magában.

Ezután *Fáy Gyula*, majd *Bornemisza László* nyug. főispánok szólottak. Az előbbi, mint a Gömörmegyei Közművelődési Egyesület, az utóbbi, mint a Gömörmegyei Múzeum Egyesület elnöke szívesen üdvözli a nemes eszmét, de mind a ketten aggályosnak vélik egyesületüknek a Tompa-kulturtársaságba való beolvadását.

Kubinyi Géza főispán, *Marton János* és *Széman Endre* szólottak hozzá a felmerült kérdésekhez s végül az ülés eredményeképpen az alispán elnöklété alatt *Széman Endre*, *dr. Wallentinyi Dezső* és *dr. Söldos Béla* bizottsági tagokból álló albizottságot küldtek ki, amely hivatva lesz a létesítendő kulturtársaság pro-

grammját precizirozni, alapszabályait előkészíteni s ezeket a bizottság legközelebbi ülésén megtárgyalva átteszik majd az említett két kulturegyesülethez s ezeknek közgyűlései lesznek hivatva a csatlakozás kérdésében dönteni. Az ülés délután két órakor ért véget.

A király születésnapja.

A 80. es. és kir. gyalogezred fényesen ünnepelte folyó hó 17 én este és 18 án a király születésnapjának 86 ik évfordulóját. C-üörtőlökön este 8 óra után a főország helyisége előtt, a pénzügyigazgatósági épületnél lamponos és fáklás menet sorakozott s a zenekarral együtt a Rákóczy és Hunyady utcákon áthaladva, a körmenet az Andrássy-uton *Nechwatal* ezredes parancsnok lakása elé vonult s a zenekar a parancsnoknak szerenádöt adott. Néhány szép dalt játszott el, melyet az ezredes és családja s a tömérdek közönség nagy tetszéssel fogadott. Aztán elvonult a menet az Andrássy-uton végig.

A vármegyeháza előtt volt a második stáció. Itt az alispán lakosztálya előtt a Tompater sarkán helyezkedett el a zenekar — körülvéve a katonák és közönség százaitól. A zenekar a szózattal kezdte meg a szerenádöt, majd magyar dalokat adott elő. Lelkes „halljuk!” kiáltással hívták szóra a vármegyeház erkélyén családja körében megjelent *Lukács Géza* alspánt.

Az alispán igazán gyönyörű, hazafias érzelmektől áthatott, szónoki lendülettel messze hallható érczes hangon beszélt az egybegyűltekhöz.

Megköszönte a törvényhatóság nevében a díszes felvonulást, melyben a katonaság és polgárság közötti egyetértésnek jövőben való meleg istápolása biztos zálogát látja, annyival inkább, mert a vezetőség mindkét részen mindent elkövet az egymás megértés és megbecsülés érdekében. Öszinte elismeréssel adózik a parancsnok ezredesnek ez alkalommal is tanusított figyelemért. — Majd szólt a távolban népei boldogságáért tohászokodó agg királyról, ki bizakodással tekint a harcztéren vérét öntő hűséges katonái s itthon fáradozó alattvalói felé, ki méltán reménykedik hű népei odaadó támogatásában, melylyel megvédi koronájának és birodalmának épségét. Tartsa meg a jó mindenható Isten még sokáig jószágos királyunkat népei boldogítására!

Éljen a király! Éljen a haza! Éljen a mi vitéz hadseregünk!

Harsány kiáltással fejezte be a lelkes éljenzéssel kísért szép beszédet, mire a zenekar a magyar himnuszt játszotta el, azután tovább indult a menet a Vöröskereszt egylet kórházához, hol szintén játszott néhány darabot a sebesült katonáknak. A kórház szövetségi lobogókkal volt földszítve s az összes ablakok kivilágítva.

Innen az Erzsébet-térre a Takarékpénztár elé vonultak s itt befejezésül két darabot játszott a zenekar. 1/2 10 után az Erzsébet tér körül haladva, a zenekart a lamponos, fáklás menet hazakísérte a Rimatamátfalvi utcába s ezzel a zenés takarodó véget ért.

Pénteken — 18 án — reggel az összes középületekre kitűzték a nemzeti lobogót s a városban mindenfelé ünnepi hangulat honolt.

Reggel 1/2 9 kor a katonaság kivonult teljes létszámmal az Erzsébet térre s 9 órakor a róm. kath. templom padsorait megtöltötte a katonai és polgári közönség. Az összes állami és megyei hivatalok képviselői testületileg jelentek meg a templomban, hol *Széman Endre* pápai prelátus fényes segédiettel tartott ünnepi misét. Az orgonán *Váry János* igazgató-tanító játszott, a katonai zenekart *Friedrich* karmester dirigálta.

A mise után *Nechwatal* ezredes parancsnoknak a katonai jelentést tették meg az Erzsébet-téren s a templom előtt az ezred zászlója körül helyezkedett el a tisztikar, a menetzászlóalj letette a hivatalos esküt s *Nechwatal* ezredes lelkes beszédet intézett német nyelven a katonákhoz s ő Felségét a királyt éltette.

Ezután az ezredes és a tisztikar s a polgári hatóságok képviselői előtt az ezred defilírozott s ezzel az ünnepség véget ért.

Déiben a tisztí étkezésében az egész tisztikar részvétele mellett ünnepi diszebed volt, melyen a zenekar is játszott.

A vöröskereszt-kórházban elhelyezett harcztéri sebesült és beteg katonák e napon meg-

különböztetett élszmezésben részesültek és bort is kaptak. Utóbbi célra özv. *Stech Kálmán*né urnó 50 koronát adományozott.

Megemlítjük még, hogy a katonák e nagy napon pihenőt kaptak, s így a városban nagy volt az élénkség.

Hámos Aladár emlékére.

Rimaparti fűzek mért oly szomorúak? ...
Harangok oly búsan sírva mért kondúlnak? ...
Spjövölgyi erdők évszázados fáin,
Pázsitos mezőknek harmatos virágin
Miért száll a szellő olyan búsan, árván,
Fájdalmasan ringó lomha sötét szárnyán? ...
... Mind azt a nagyszivü halottat siratja,
Aki szeretteit örökre itt hagyta;
Azt a magyar urat, azt a kedves bácsit,
Azt az erős, vitéz magyar komitácsit,
Azt az önzetlenül szerető barátot:
Aki mindnyájunknak a szívébe látott;
Akit elfeledni soha nem felejtünk,
Akit osztatlanul oly nagyon szerettünk!
... Te dúsaí sírbolt, enyészet tanyája! ...
Sötét fájdalmunkkal borulhatsz reája! ...

Komoróczy Miklós.

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. *Kubinyi Géza* főispán az elmúlt héten, hétfőn és kedden Rimaszombatban tartózkodott, azután a fővárosba utazott. Szombaton tért haza Gömörpanyitra. Vasárnap a Dobsinai Takarékpénztár r.-t. közgyűlésén vesz részt, hétfőn Rimaszombatban lesz s kedden, 22 én reggel az egyházkerületi közgyűlésre Kassára utazik.

Dr. Kovács László polgármester egészségi okokból múlt héten Budapestre utazott; távolléte alatt a hivatalos teendőket *Perecz Samu* városi tanácsos és *Füredy Pál* főjegyző látja el.

Horváth Zoltán főgimnáziumi tanár, lapunk főmunkatársa, két heti távollét után e napokban hazaérkezett.

Fényes Sándor takarékpénztári vezérigazgató néhány hétre családjával elutazott.

Vigh Bertalan kir. tan., a belügyminiszterium iredaigazgatója két heti szabadságát városunkban, testvérénél: *Vigh Gábor* városi pénztárnoknál tölti.

Közigazgatási hírek. *Nagy Elemér* rozsnyói járási főszolgabíró egészségi okokból e hó 15 től kezdve szeptember hó 2 ig szabad ságot kapott. Ezen idő alatt a főszolgabírói hivatalt *Tomory Géza* nyugalmazott főszolgabíró vezeti. — A közigazgatási bizottságról irt tudósításunkban jelentjük, hogy *Meskó Barna* vm. aljegyző a központi közigazgatástól az árvaszékhez helyeztetett át. Az így előadó nélkül maradt ügykört, a mely az illetőségi és állampolgársági ügyeket tartalmazza, *Gál István* vm. aljegyző vette át, akinek az alispán a kezelő személyzet tagjaiból egy kiségitő munkaerőt bocsátott rendelkezésére. — *Molitorisz Zoltán* putnoki járásbeli főszolgabíró, aki a 24. számú mozgó népfőlkelői bemutató szemle bizottságban mint polgári elnök működött, e hó 19-én ezen minőségében felmentést nyert s elfoglalta putnoki hivatalát. — *Dr. Vass Lajos* népfőlkelő főhadnagy, aki a vármegyei gazdasági munka bizottságnál működött, e hó 20-án megbízatása lejárván, Rimaszombatból eltávozott. — *Stelkovich István* várm. árvaszéki kiadó egészségi okokból szeptember hó 2 től kezdve 4 heti szabadságot kapott. — A vármegyei tisztviselők beszerzési előlegei az elmúlt héten folyósítást nyertek.

Katonai szemle. Folyó hó 14-én az itteni katonaságnál szemlét tartott *Hartwich* altábornagy, kassai katonai parancsnok. — A tisztikar a legénységgel kivonult a gyakorló-térre s ott zene mellett vonult fel a legénység. Az altábornagy a szemle után elutazott.

Katonai vizsgálat. Folyó hó 18-án városunkba érkezett *Kassáról Albrecht* vezérőrnagy s a menetzászlóalj felszerelését és készségét felülvizsgálta.

Királyi kitüntetés. *Dr. Schuller Alajos* budapesti műegyetemi tanár, ki a nyarat évek óta rendszeren Rózsnyón tölti, a Lipót rend lovagkeresztjével lett kitüntetve.

Eljegyzés. Néhai dr. Trajtlér István volt városunkbeli orvos, később a budapesti Batizfalvy szanatórium tulajdonosának fia: dr. Trajtlér István cs. és kir. tart. segédorvos eljegyezte Ritter Jolánt, Ritter Ottó udv. tan., a Máv. vasgyárak kereskedelmi igazgatójának leányát.

Áthelyezés. A helybeli pénzügyigazgatóság élére — mint értesülünk — visszahelyezte a pénzügyminiszter Konratovics Elek jelenleg komáromi főbiztost, ki már évek hossza során át teljesített itt szolgálatot s társas életünknek közszeretében állott tagja volt. — Az áthelyezés híre széles körökben kelt őszinte örömet.

Orvos kirendelése. A belügyminiszter az itteni m. kir. állami gyermekmenhely orvosi teendőinek ideiglenes ellátására dr. Pécsi Vilma kecskeméti m. kir. állami gyermekmenhelyi II. orvost küldte ki.

Óvónői kinevezés. Czibur Erzsébet okleveles kisedovónő, a felsősajói áll. kisedovónőkhöz kineveztetett.

Halálozások. Bartha István vármegyei gazdasági felügyelőt mély gyász érte, tisztességes, széles körökben köztiszteletben állott édes anyja: özv. Bartha Istvánné Feleden, folyó hó 18-án 80 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 19-én délután az ev. egyház szertartása szerint nagy részvét mellett ment végbe.

Felsősziklásán, folyó hó 15-én elhunyt Hankó György városunkban is ismert gazda 72 éves korában s folyó hó 17-én nagy részvét mellett temették. Az elhunytban Vo. áry Samu helybeli polgártársunk felesége édes atyját gyászolja.

Láng Vilmost, a Generali biztosító társaság itteni főügynökét mély gyász érte, amennyiben édes atyja: Láng Jakab Baranyamegye Borját községbeli birtokos folyó hó 8-án 79 éves korában elhunyt. 10-ikén temették nagy részvét mellett.

A vármegyei közkórházban folyó hó 19-én mintegy 4 hetes szenvedés után elhunyt a 80. cs. és kir. gyalogezredhez tartozó Paun Wasili 20 éves Bulovina Kimplung községből származó nőtlen katona.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület e hó 23-án tartja Kassán közgyűlését, melyen vármegyénk evang. egyházi notabilitásai kivétel nélkül részt vesznek. A közgyűlés tárgyalni fogja Kubinyi Géza főispán, egyházmegyei felügyelő nagyszabású indítványát az erdélyi rész ev. egyház egyesítése tárgyában.

Tanítók, tanítónők, óvónők figyelmébe. Bihary István vezető kir. s-tanfelfelügyelő mindazon okleveles tanítókat, tanítónőket, óvónőket és nyugdíjas tanítókat, kik helyettes tanítói állást óhajtanak elfoglalni e vármegye területén, felhívja, hogy ebbeli szándékukat okmányaik csatolásával írásban, f. évi augusztus hó 25-ig jelentsék be a hivatalnál.

Katonai kitüntetések. Mares Ferencz 80. gyalogezredbeli tényleges és Tynelski Szaniszló 80. gyalogezredbeli tart. főhadnagy az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül signum laudis-zal lettek kitüntetve.

Századosi kinevezés. Kerekes Jenő, a 8-ik honvédtábori ágyusezred főhadnagya, Kerekes Dezső rimaszombati főgimnáziumi tanár fia, aki a rimaszombati társaság közkedvelt tagja, augusztus hó 1-én századosi lett előléptetve.

Főhadnagyi kinevezés. Dr. Jarmatzky Sándor tartalékos huszárhadnagy, a gömörmegei gazdasági munkabizottsághoz kirendelt hadifogoly ügyeleti tiszt, aki ugy Rimaszombat város ur. társaságának, mint a vármegye gazdasági közönségének nagyrabecsülésében és szeretetében részesül, ez év augusztus hó elsejével főhadnagyi lett.

Katonai nyugdíjazás és áthelyezés. A helybeli 80. gyalogezred őrnagya: Hahn Ferencz — mint helyi szolgálatra alkalmas — nyugállományba vétetett át. — Friedländer Henrik 25. gyalogezredbeli várakozási illetékekkel szabadságolt őrnagy pedig, mint szolgálatra alkalmas, a 65. gyalogezred tényleges állományába helyeztetett át.

Katonai előléptetések. A hivatalos lapban következő katonai előléptetéseket olvassuk: Bölsei Buday Dezső 25. gyalogezredbeli őrnagy alezredessé, Gersmann Gyula és Horváth István 16. honvédgyalogezredbeli tart. hadna-

gyok főhadnaggyá léptek elő. Györffy Árpád 16. honvédgyalogezredbeli zászlós hadnaggyá neveztetett ki, Monori Emil 16. honvédgyalogezredbeli népfőlkelő hadapród a háboru tartamára népfőlkelő zászlóssá neveztetett ki.

Őrnagy lett Friese Tivadar 80. gyalogezredbeli százados.

Tart. hadnaggyá léptek elő augusztus hó 1-ével Mares Géza, Dobó József, Dreischack Mihály, Kengyel Kálmán, Nyéki Imre, Greiner Arnold, Lichtner Gyula, Tóth Lipót, Molnár Géza, Jantoska Béla, Schwirján János, Soós Lajos, Löwi Jenő, Gajdár József, Hupka Győző, Oravec Samu, Eisenhut Ferencz, Banesz János, Juhász Aladár, Konez András, Kosácsik János, Kuchár Ede, Niedermann Imre, Polesznyák József, Horváth Lajos, Hugyecz Nándor, Pákh Károly, Konez Miklós, Guttman Árpád, Bicsó Pál, Welbach Emil, Mayer Béla, Vitális Béla, Szeverényi Samu, Longauer Győző, Szimonidesz Béla és Kovács Árpád 16. honvédgyalogezredbeli tisztjelöltek. — Szakall András, a 4-ik honvédtábori ágyusezred tisztjelöltje, tb. vármegyei aljegyző tart. hadnagy lett. — Népfőlkelő főhadnaggyá neveztetett ki Szakall István, Gundelfingen Elemér, Vietórisz Béla népfőlkelő hadnaggyok, népfőlkelő hadnaggyá dr. Koritsánszky Márton népfőlkelő tisztjelölt.

Vitézségi érmek a 16-os honvédeknek. A beszercebányai 16-ik honvédgyalogezred kötelékében kiválóan vitéz magatartása elismerésül az arany vitézségi érmét kapta: Galik János őrmester.

Az 1. oszt. ezüst vitézségi éremmel ki let tüntetve: Siska Ferencz, Strausz Gyula, Pintér Hugó hadapródjelöltek, Baán Géza, Paulovics József tart. hadnaggyok, Klauzmann Albert és Koós Győző hadapródjelöltek.

A 2. oszt. ezüst vitézségi érmét megkapták: dr. Gööz Lajos és Szvorák Sándor zászlósok, Pitta Vilmos tart. zászlós, Spindler Henrik hadnagy, Schneck Adolf zászlós, Simola Gábor és Spielmann János tart. hadnaggyok, Petrovics Gyula, Petznik Miklós zászlósok, Kovács József tizedes és Kovács József szakaszvezető.

Bronz vitézségi érmét kaptak: Székely József, Farkas Lajos és Kiss József tart. hadnaggyok, Wágner Ferencz zászlós, Paumkirchner Sándor és Tóth József hadapródjelöltek, Gyökér János tart. honvéd, Papp László, László János, Mihály Pál, Lőrincsik András őrvezetők, Lőcse István, Drajkó Vince, Szeles János, Doricskó János, Tótpéri János, Kresnya András, Konez Lajos, Alacz Pál, Drozd János, Józsa Pál, Grejzel József, Tunyák István, Szalai János, Tiszolciky Mátyás, Gaál István, Halgass Pál, Alács Pál, Gyertyván Pál, Rajtek János.

A F. E. L. új tagjai. A Fényüzés Elleni Ligába Lengyel Ivánné gyűjtőívén a következő urhölgyek léptek be: Szilárdy Virgin őnagysága és Lengyel Malvinka.

Vöröskeresztes fiók-egyesületek. Klenócson 74 taggal alakult meg a Vöröskeresztes fiók-egylet. Elnök: dr. Argay György, társelnök: Bihary Gézáné, pénztáros: Kohn József, titkár: Engler Pál lett. — Ezenkívül az utóbbi időben Rimakokován is megalakult a fiók-egylet, melynek elnöke: rimakokovai Knöpfler Károly lett. A többi tisztviselők a következők: társelnök: Helló Jánosné, alelnökök: Stubendek József, Banczik Sámuel, Csolsch Miksáné, Lipták Endréné, gondnok: Helló János, pénztáros: Tautfer Ignác, titkár és jegyző: Fűzy Rezső, orvos: dr. Honéczy Gyula. A fiók-egyletnek 67 tagja van.

Rendkívüli közgyűlés. A rimaszombati ált. temetkező egyesület folyó hó 27-ikén délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyát a tisztikar és választmány lemondása és az állások betöltése képezi.

Az 5-ik gyalogezred áthelyezése. Az „Eperjes” című lapban olvastuk, hogy az 5. gyalogezredet, melynek egyik zászlóaljja béke időben Eperjesen volt elhelyezve s a háboru alatt az egész ezred Rimaszombatban, majd Munkácsra nyert elhelyezést, hogy más ezrednek helyet csináljon, Munkácsról elhelyezik. Értesülésünk szerint négy város van tervbe véve, hová az 5. gy. ezredet áthelyeznék: Igló, Lőcse, Nagykároly és Nagybánya. E négy város közül abba helyezik át az ezredet, amely a legalkalmasabbnak mutatkozik.

A bolgár király és Szinnyei-Merse.

A Jugend német művészeti folyóirat egyik legutóbbi számában gyönyörű színes reprodukcióban hozta a nagy magyar mester, Szinnyei-Merse Pál egyik tájképét. Ferdinand bolgár királynak a reprodukció után annyira megtetszett a kép, hogy udvarmestere utján levelet íratott a művészhez, amelyben megkérdezi, hogy milyen tájat örökít meg, mert a vidék rendkívül emlékezteti az ő gömői birtokaira. Egyben óhajtatását fejezte ki, hogy szeretné megvenni a képet. Szinnyei-Merse Pál hódolattal köszönte meg a magas figyelmet és már megtette a lépéseket, hogy a képet, amely most Nemes Marcel tulajdonában van, a királynak felajánlhassa. — Ez a körülmény is örvendetesen igazolja, hogy a bolgárok királya mily szeretettel gondol Gömörre s annak természeti szépségeire.

Tragikus halál. Egy Gömörből való fiatal katonatiszt: Nickl Zoltán; Nickl Gyula Dobsina városi főjegyző fia, aki mint tényleges tüzérhadnagy az eperjesi 39-ik honvéd tábori taraczk ezredben szolgált s nemrégiben alispánunk Endre nevű fiával együtt, másodizben a harctérre ment s mielőtt odaérkezett volna, tragikus halált halt a Maros folyóban, ahol fürdés közben megfult. Alvinczen egy kastélyban rávatalozták fel holttestét s onnan hazaszállítják Dobsinára.

Orvosi tanfolyam. A folyó hó 21-én kezdődő s egy hétig tartó orvosi tanfolyamon, melyet a nemi betegségek ellen való védekezés tárgyában Budapestten tartanak, vármegyénkbeli dr. Urszinyi Gyula putnoki járási tiszti orvos és dr. Bleier Leo rimaszombati körorvos vesz részt.

Iratok selejtezése. A kir. törvényszék elnöke közhírré teszi, hogy a kassai kir. ítélőtábla elnökének rendeletével a rimaszombati kir. törvényszék iratai közül az 1872-től 1890. évig bezáróan érkezett büntető és az 1872. év előtti időből őrzött német szövegű iratok selejtezendők. Felhivatnak az érdekeltek, hogy amennyiben az évszám és ügyszak szerint megjelölt selejtezendő iratok közül egyes iratok kiadását vagy tovább megőrzését kívánják, az iránt a kir. törvényszék elnökéhez a hirdetmény közlésétől számított egy hónap alatt indokolt kérelmet terjesszenek elő. Az ilyen kérelem felett a selejtező hatóság vezetője határoz. A hatóság vezetőjének határozata ellen mind az iratok kiadásának, mind további megőrzésük kérdésében a felettes kir. ítélőtábla elnökéhez nyolcz nap alatt halasztó hatállyal egy foku folyamodásnak van helye.

„Lányok staniolt adjatok!” E héten is tekintélyes mennyiségű staniolpapir érkezett Lukács Margitka címére, a kinek eddigi gyűjtése 9 kiló 270 gramm. E héten a következő adományok átvételét köszöni meg a gyűjtést vezető urleány: Pósch Alma Rozsnyó 1 kg. 250 gr., Dénes Iduka Nagyvárad 200 gr., özv. Szécsiné Soós Margit 1 kg. 200 gr., Nagy Zoltánné 650 gramm.

Az iskolák által gyűjtött szeder-cserjelevelek szállítása. A kir. tanfelügyelőség felhívja az elemi (mindennapi és ismétlő) népiskolák, valamint a polgári fiu és leányiskolák vezetőit, hogy az iskolájuk által gyűjtött szeder-cserjeleveleket a Magyar Honvédelmi Minisztérium Hadséggyűző Hivatal címére Budapestre küldjék meg.

Köszönet nyilvánítás.

Mélyen megrendülve a rettenetes csapástól, mit a Gondviselés férjem, illetve fejezhetetlen jó atyánk hirtelen elhunytával reánk mért, nem érezünk magunkban annyi erőt, hogy mindazoknak, kik személyesen, vagy írásban részvétnyilvánításaikkal siettek vigasztalásunkra és drága halottunk végül-tességén részt vettek, személyesen fejezzük ki köszönetünket.

Fogadják tehát valamennyien ezúton mélyen érzett halánk és őszinte köszönetünk kifejezését.

Rimaszombat, 1916. aug. 16.

özv. LÉVAI IZSÓNÉ
és gyermekei.

Elhunyt katona. Az itteni 80. gyalogezred népfelkelő katonája a bukovinai Petrautz községből származó 38 éves nős *Romaniuk* Konstantin folyó hó 8-án a katonai kórházban meghalt. 10 évi katonai dísszel temették el.

Uj zongora tanárnő. Özv. *Sáád Józsefné* szül. Podráczky Iona okl. zongora és énektanárnő, még a nyár folyamán letelepedik városunkban és zongoratanítással fog foglalkozni. Érdeklődők bővebb felvilágosítást nyerhetnek Sáfány Imre államvasuti főellenőr urlakásán Petőfi-utca 8. — *Tanítás havonta heti három órában 24 K, heti két órában 16 korona.*

Hadi jótékonyági hangversenyek. Egy hónapi szünetelés után ismét megkezdődtek a hadi jótékonycélu katonazenés sétahangversenyek a Széchenyi kertben. A katonazenekar tagjainak egy része a harsztérre küldetett ki; ez okozta a sétahangversenyeknek egy időre való szünetelését. — Augusztus hó 13-án vasárnap és augusztus hó 15-én ismét gyönyörködtette a cs. és kir. 80 ik gyalogezred kiváló kvalitású zenekara a Széchenyi-kertben nagy számmal megjelent közönséget. — Az urnánál Kerekes Aranka és Török Matild urhölgyek szedték a 10 filléres belépő díjakat. Augusztus 13-án 66 korona, augusztus 15-én 25 korona 34 fillér gyűlt egybe; mely összegeket dr. Institorisz Endre városi tisztü ügyész a városi pénztárba helyeztet el gyümölcsöző kezelés végett. — Az ezredparancsnokságot Nechwatal János ezredessel történt megállapodás értelmében dr. Kovács László polgármester a begyűlt összegekből a háboruban elesett katonák özvegyei és árvái javára 200 koronát, a Vöröskereszt-egylet Péter Pál napi gyűjtése részére 200 koronát már kiutaltványozott. Ezuttal a helybeli Fehérkereszt-egylet részére utaltványozott ki szintén 200 koronát. — Az ezután begyűlendő összegek a katonasírok gondozására fognak fordíttatni.

FELHÍVÁS! Tekintettel a folyton emelkedő szövetárakra, felhívom t. vevőimet, hogy téli ruhaszükségletét saját érdekében már most rendelje meg, mivel munkashiány következtében az őszi idő beálltával nem leszek abban a helyzetben, hogy tömeges rendeléseket idejében elkészíthessek.

3-4 Tisztelettel:
JÓZSA A. urisabó Rimaszombat.
Katonai cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása.

Ipartestületi nyugdíjválasztmány. Az ipartestület nyugdíjgyűlésének választmánya folyó hó 13-ára gyűlésre volt összehívva, azonban a gyűlés nem volt határozatképes. — Az újabb határidő szeptember hó 8-ra tüzetett ki a polgári olvasókör nagytermében d. e. 11 órára, amelyre a tagok föltétlen megjelenését kéri az elnökség.

Öngyilkos hadnagy. A fővárosi lapokban olvassuk, hogy dr. *Renvers* Ferencz ügyvédjelölt, tart. tüzérhadnagy, az arany vitézségi érem tulajdonosa, ki itt a dr. Törköly József irodájában működött, szabadságra ment édes anyjához Eperjesre, s otthon a harcztéren szenvedett idegrázódás után fellépett beteges állapotában föbelötte magát. Súlyos sérülésével az eperjesi kórházba szállították.

Községi polgári fiu- és leányiskola Poprádon, a Magas-Tátra alján. — Orvosilag ajánlott hely. — Tanulók német családnál olcsón elhelyezhetők. — Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál:

8-8 **Horn József,** igazgató.
Kézbesíthetlen postaküldemények Nagyrőczen Pákolyné által feladott 2 K postautalvány. Tornalján ismeretlen által feladott 6 K pénzeslevél. Pelsőcz Katona J. által feladott 4 K pénzeslevél — mint kézbesíthetlen postaküldemények tétetnek közzé.

Másodvirágzás. Nem hiába, hogy a nóta is arról szól, hogy: „Kétszer nyílik az akácza virága,” de az idej nyáron csakugyan bevált a nóta Rimaszombatban, mert a Koháry-utcán 3, a Hunyadi-utcán egy akácza virágzott ki most a kánikulában. Ebből a körülményből a néphit és azok a bizonyos legöregebb emberek azt következtetik, hogy hosszú ideig tart a nyár, mert az akácza kétszer nyílt.

Püspöki körlevél. *Sipeki* Balás Lajos rozsnyói megyéspüspök folyó hó 3-án adta ki XI ik pástorlevelét, melyben lendületes, szép szavakkal emlékezve meg a hadi árvákról, felhívja papjait, hogy Szent István király ünnepén az összes plébániai, filiális és szerzetes templomokban a hadi árvák javára gyűjtést rendezzenek és ennek eredményét hozzá haladéktalanul jelentseék. A csecsemőhalandóság elleni küzdelemre vonatkozólag a kath. növédkö egyesület által megindított akció támogatására felhívja a püspök egyházmegyéje papságát, ugyazintén ajánlja a hadbavonultak halálesetre szóló biztosítását, melyet az Augusztus gyorssegély-alap hadbiztosítási osztálya közvetít. — Végül az 1916-17. évi tankötelesek összeírására vonatkozó tanügyi kormányrendelet legszigorubb végrehajtására hívta fel a figyelmet.

A Rimaszombati Konzervgyár Részvénytársaság vásárol minden mennyiségben: kerti szamóczát, erdei szamóczát, szedret, málnát, almát, arany-almát, körtét, ringlót, zöld diót, szilvát, dinnyét, somot, vörös áfonyát, fekete áfonyát, csipkebogyót, továbbá gombát, zöld és viaszkabot, sárgarépát, petrezselymet, vöröshagymát, zellert, paradicsomot és mézet.
Ajánlatok a gyár igazgatóságához küldendő, egyéb megkeresésekre telefonon vagy levélben a konzervgyár igazgatósága azonnal válaszol.

Apolló-színház. E héten az „Apolló” mozgószínháznak változatos műsor mellett volt 15 ikén, kedden ünnepi előadása. Közönség szép számmal élvezte a bemutatott filmeket. — Most szombaton és vasárnap kitűnő programot vonza a publikumot a moziba, hol a legnagyobb hőségben is kellemes, hűs a levegő s a szórakoztatásról gondoskodik a tulajdonos a filmek ügyes kiválasztása által.

Országos vásár. A folyó augusztus havi országos vásár jövő hétfőn 28-án fog városunkban megtartatni s erre vészmentes helyekről mindenféle állat felhajtható.

Adományok. A „Vöröskereszt” egyesület javára újabban vettük és hálás köszönettel nyugtázzuk a következő szíves adományokat:
Pénzbeliek: Váradí Lajosné Ratkószabadi 2 kor., Rimatamátfalvai körjegyzőségtől összegyűlt hadifogoly óvadékára kapott kamat 25 kor. 69 fill., Dávid Józsefné Hanva 10 korona. *Koszorúmegváltásul* Magyar Istvánné Gicze — testvére: Valkay Magdolna emlékezetére — 10 korona.
Természetben: Gérecz Jánosné Baracza 10 darab tojás, Nagy Istvánné Almágy egy csirke, Tóth Ferenczné 10 drb tojás, Bódi Sándorné Déter 10 drb tojás. *Az elnökség.*

Közgazdaság.

A vállalatok és intézmények lisztellátása.

E hó 16-án szerdán értekezletre hívta össze *Lukács* Géza alispán a vállalatok, intézmények, egyesületek és szövetkezetek képviselőit, hogy azok lisztellátása ügyében teendő intézkedéseit megtárgyalhassa.

Ezen értekezleten a következő intézmények vettek részt: Knöpfler Károly gyárainak részéről rimakokovai Knöpfler Károly, Ált. Magnezit R. T. részéről Marik Ernő, Ajnácskő és Vidéke fogyasztási szövetkezet részéről Simonffy István, Borsodi acél- és acélszerszámgépgyár részv. társaság dr. Lipták és Társa részéről Loványi Hugó, B. um féle intézet, Concordia vasöntő részv. társaság részéről Uxa J. Károly, Coburg Fülöp féle bányaművek részéről Vecsey Ferencz, C-iz fürdő r. t. részéről Horváth József, Dobsinai rézművek r. t. Loványi Hugó, Donáth és Haas cég részéről dr. Weinberger Rezső, Dobsinai Fogyasztási szöv. részéről Szuszai Antal és Vasas Gyula, Daróczy Gyula Rozsnyó, Első Magyar Papirgyár r. t. részéről Schindler Rudolf, Gömörmegyei Fehér-Kereszt Egylet Nyomorék Gyermekotthona részéről Gál István, Grieger Istvánné Rozsnyó, Heinzelmann-féle vasgyár bányatársulat részéről Prékopa A. Mihály, Huppert féle mészgyár részéről Özv. Huppert Manóné, Kissebesi Gránitkőbányák r. t. részéről Kuffler Ede, Dr. Kósa Schopper kórház részéről Dittel István, Magnezit Ipar r. t. részéről dr. Grundmann Frigyes, Magyar

üveggyári művek r. t. részéről Klusacek Gusztáv, Magyar zuzkőbányák r. t. részéről Hicher Lipót, M. kir. áll. Gyermekmenhely részéről Lovass Árpád, Megyei Közkórház részéről dr. Kármán Aladár, Miklóssy-féle aczélgyár részéről Miklóssy József, Mojzes Andor Rozsnyó, Özörényi papirgyár részéről Engel Géza, Rimamurány Salgótarjáni r. t. részéről Liposits Tivadar, Rimaszombati Konzervgyár r. t. részéről Schert Károly, Rozsnyói ág. ev. főgimnázium tápint., Rozsnyói ág. ev. polg. leányisk., Rozsnyói Francziska menház és a Rozsnyói Nőegyleti szegénykonyha részéről dr. Götz István, Rimaszombati egy. prot. főgimn. tápint. részéről Horváth Zoltán, Rozsnyói prem. rendház részéről Kiss Kolos Jenő, Rozsnyó r. k. papnövelde részéről dr. Göbl Márton, Rozsnyói r. kath. leánynevelő, Rozsnyói Fogyaszt. Szövetk., Rozsnyói r. kath. Tanonczotthon, Rozsnyói r. kath. Árvaház részéről Dittel István, Rimaszombat és Vidéke Nőegylet részéről Samarjay Jánosné, Rimaszombat r. t. város részéről Fűredy Pál, Tiszai ág. ev. egyház ker. árvaház részéről Egyed Dávid, M. kir. vaskőbánya üzemvezetőség részéről Kuzián Géza, Dobsinai cs. és kir. katonai bányavezetőség részéről Takács Gyula.

Az értekezlet többek hozzászólása után helyesléssel vette tudomásul, hogy az alispán az intézmények lisztellátását akként kívánja eszközölni, hogy az intézmények szükségletét azok bejelentései alapján megállapítva, azok részére egyenesen a malomból fogja a szükséges liszt mennyiségeket kiutalni.

Az értekezlet lelkesen éljenezte az alispánt és dr. *Soldos* Béla másodfőjegyzőt, aki az élelmezés felelősségteljes munkáját páratlan szorgalommal és sok hozzáértéssel végzi.

Harcztéri csikók árverése Rimaszombatba. A földmivélségi miniszter intézkedése folytán Wolhyniából 66 drb, nagyobbára télvéss csikó érkezett Rimaszombatba a Főispán rendelkezésére és ugyanily czélből Lembergől még 47 drb fog ma ide érkezni. E csikók nyilvános árverésen fognak a jövőhét valamelyik napján Rimaszombatban a lóvásártéren értékesíttetni, amely időpont széles körű közreghirdetése iránt a járások főszolgabírái és a polgármesterek táviratilag fognak felhivatni. Az árverés lókereskedők és kupeczek kizárásával tartatik.

Gazdasági rendeletek. A hivatalos lap csülörtöki száma rendeletet közöl, mely szerint mindazok, akik kendert termelnek, földolgoznak vagy eladnak, kötelesek a birtokukban lévő anyagot a kender központnál bejelenteni. A rendelet megállapítja, hogy a kender-központ mennyit köteles fizetni az átadott áruért. Ama mennyiségekért, a melyeket a termelők augusztus végéig ajánlanak fel megvételre, 20 százalékos prémiumot fizet a központ. — A minisztérium elrendelte, hogy a burgonyára megállapított maximális ár az 1916. évi termésből származó burgonyára nem vonatkozik, ha az ez évi szeptember 1-éig forgalomba kerül. — A kormány a korpa árát leszállítja, illetve a maximális árat mázsánként husz koronában állapítja meg. Ugyanebben a rendeletben intézkedik a kormány, a buza és a rozsz kiörlési arányának megváltoztatásáról. A hektoliterenként hetvenhat kilós búzát nyolczvannégy százalékra kell kiörlölni, amelyből tizenöt százalék nullás liszt és husz százalék a főzöliszt. A hektoliterenként hetvenegy kilós rozst nyolczvanöt százalék erejéig szabad kiörlölni. — A minisztérium elrendelte, hogy az országnak növényi és állati olajokkal és zsiradékokkal való ellátása a termelés szabályozására és a kész termékek felosztására véleményadás czéljából olaj és zsiradékügyi bizottságot kell alakítani. — A minisztérium rendeletet adott ki, melyben egyes ellenséges államok részéről ipari tulajdonjogi téren tett korlátozó intézkedések megtorlása tárgyában rendelkezik. A rendelet szerint a kereskedelmi miniszter Franciaország, Anglia, Oroszország és Olaszország állampolgárainak szabadalmi jogait korlátozhatja és felfüggesztheti, valamint e jogokra másoknak használati engedélyeket adhat. Az ellenséges államok polgárai részére a szabadalmak adását felfüggeszthetik.

Sertéshus árának új megállapítása. Az alispán a friss sertéshusnak a kiskereskedelmi forgalomban való árát — f. augusztus hó 16-ik napjától kezdve — az egész vármegye területére kilogrammonként 7, azaz hét koronára szállította le, illetve állapította meg. Kivételt képeznek azon r. t. városok, illetve járások, ahol az első fokú hatóságok már annak árát jogosult hatáskörükben ezen összegnél alacsonyabban állapították meg.

Nyári munka a konzervgyárban. Napok óta a roskadásig megrakott társzekerek szállítják a paradicsomot, almát, dinnyét a rimaszombati konzervgyárba, ahol fokozott erővel dolgozik a gyár kiterjedt tüzeme. — Naponta 80 mm. paradicsom, 5000 kg. dinnye, 25—30 mm. zöld dió és 60 mm. alma érkezik a gyárba a nyár folyamán több mint 25 waggon paradicsom és 30 waggon alma nyer feldolgozást. Ezen tekintélyes számadatok a gyár fejlődését és életképességét igazolják.

A vámörlésről. Legutóbb irtunk arról, hogy mily nézeteltérések vannak az iránt, vajjon a vámörlés pénzért avagy természetbeni vámért végezhető. Mindenki úgy értelmezte az erre vonatkozó intézkedéseket, hogy a vámuak nevezett örlési díját pénzben vagy gabonában lehet fizetni. Többek között a H. T. vármegyének törvényhatósága, sőt a m. kir. belügyminiszter is ekként interpretálta a rendelkezést. Vasnap aztán közzétették a kormány 2680. sz. rendeletét, amely szerint vámörlést végző malomvállalatok, ideértve a kizárólag az öröltető félnek házi és gazdasági szükségletére dolgozó vámörló vállalatokat is, buzát, rozsot, kétszerest, árpát, kölest, zabot, tengerit kizárólag *csak természetben*, az illető terményben s nem pénzben vagy lisztben szedett vámért (örlési díjért) örölhetnek avagy dolgozhatnak fel bármely egyéb módon.

Szerkesztői üzenet.

Több oldalról azt a kérdést halljuk, vonatkozik-e lapunkra is a fővárosi lapok terjedelmeredukálása. Bár erre vonatkozólag azt a közlést tehetjük, hogy lapunk nem készülven rotációs papíron, terjedelme korlátozás alá nem esik, mégis be kell vallanunk, hogy a jelenlegi terjedelmünk máris redukált s nincsen arányban azzal az anyaggal, amelyet hétről-hétre nyújtani tudnánk. E héten a szépirodalmi részt kellett megváltanunk a „forgácsok”-at a jövő hétre használnunk. Megemlítjük, hogy jövő lapszámunkban Komoróczy Miklós tanár és író tollából egy rendkívül hangulatos és sok költői szépségű poémát fogunk közölni.

R. L. Sajnáljuk, hogy igen értékes, de hosszú és tulajdonképpen általános cikkét kevés helyünk miatt nem közölhetjük. Ha kívánja, visszaküldjük.

Nyilt-tér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Főgimnáziumi tanár

Gömörmegye klimatikus vidékén — kertes házában — alsóbb osztályu tanulókat elfogad lakásra (konviktus helyben), korrepetálással vagy szakfelügyelettel. Jelentkezést lehetőleg ajánlván: *Dr. Hajdu József Miskolc poste restante kér.*

Takarmány és szalma eladó.

Bátka községben, közvetlenül a Vác-Kassa-i állam ut mellett fekvő birtokomban, mintegy **600 métermázsas luczerna és lóhere, széna és zabosbüköny** — továbbá nagyobb mennyiségű **őszi- és zabszalma eladó.** — A takarmány és szalma kazlakban berakva ott bármikor megtekinthető és vétel után elszállítható. Esetleg pedig elegendő tisztálló- és takarmány készítésre alkalmas rakodó is kapható lévén, ott helyben is felhasználható lenne.

Bővebb felvilágosítás szereshető **Rimaszombatban, Thököly Imre-utca 40-ik szám alatt** alólírott tulajdonosánál. — Rimaszombat, 1916. aug. 19-én.
1—2 **Bornemisza László.**

Árverési Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy Lusztig Menyhért rimaszombati kereskedő ügytelemtől Faragó Miksa kereskedő, budapesti lakos által megvett, de át nem vett **300 db., mintegy 40000 kor. értékű ürü** élősúlyban kilogrammonként 3 kor. 30 fillér kikiáltási árban a vevő veszélyére és kárára Rimaszombatban a vásártéren **1916. évi augusztus hó 26-án délután 10 órakor** a rimaszombati kir. közjegyző közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérő vevőnek készpénzfizetés ellenében el fog adatni.

Rimaszombat, 1916. augusztus 17.

Dr. Weinberger Rezső, ügyvéd.

Tanulónak

egy jobb házból való fiu fölvetetik **BRAUN JENŐ** vaskereskedésében.

Árverési hirdetmény.

A fazekaszsaluzsányi közbirtokosság tulajdonát képező kétkereszturi határban levő erdőben circa 200 kataszt. hold területen az idén **gubacstermés folyó hó 27-én** délután 3 órakor a közbirtokossági gondnok házában elárvereztetik.

Fazekaszsaluzsány, 1916. aug. 14.

Szlanina János, gondnok.

Három szobás

minden komforttal felszerelt emeleti

LAKÁS

az Erzsébet-téren november hó elsejétől

igen olcsó áron

KIADÓ

Értekezni lehet: e lap kiadóhivatalában.

Egy diszes vaskályha

és egy

barna cserépkályha

mindkettő keveset használt — majdnem új — eladó. **Kinél?** megtudható a kiadóhivatalban

Rimaszombati gépgyár és öntőde

ELFOGAD mindennemű gazdasági és egyéb gépek javítását. Előnyös árban szállít készleten levő **benzin- és nyersolajmotorokat, 4—6 cséplőket, kazalozókat és szőlőpréseket,** ugyszintén egy használt — teljesen kijavított — 6 HP. Máv. **gőzcséplőkészletet.** —

ELVÁLLAL jól berendezett és gépekkel felszerelt asztalos műhelyében mindennemű **asztalos munkát.** Költségvetéssel készséggel szolgál:

Rimaszombati Keresk. és Közgazdasági Bank Gépgyára.

Meghívó.

A „Jolsvai Takarékpénztár R.-T.”

1916. szeptember hó 9-én délután 2 órakor saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. cz. részvényesek meghivatnak.

Tárgy:

Szakképzett ügyvezető igazgató választása. Jolsva, 1916. augusztus 16.

Az igazgatóság.

Gubacs eladás.

Liczei erdőben az idén termett **gubacstermést szept. hó 10-én** d. e. 10 órakor fogom zárt ajánlat útján eladni. A feltételeket kívánatra megküldöm. — **Hisnyai-Heinzelmann Alfréd Licze.** (Gömörmegye). 1—2

Hirdetmény.

818. sz. — Alulírott községi előljáróság ezenel közírré teszi, hogy a Sajógömör község tulajdonát képező „Vámház” elnevezésű

korcsmahelyiség

a hozzátartozó földek és tó használatával együtt **folyó évi szeptember hó 24-ikén** délután 4 órakor a helyszínén megtartandó nyilvános árverésen 1917. évi január hó 1-től 1920. január hó 1-ig 3 évi időtartamra hasznosbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Sajógömör, 1916. aug. 18.

Szabó András, bíró.

1—2 **Toronyai László,** h. körjegyző.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.